

KOMISJA EUROPEJSKA
DYREKCJA GENERALNA DS. GOSPODARKI MORSKIEJ I RYBOŁÓWSTWA

Polityka rybołówstwa na Morzu Śródziemnym i Morzu Czarnym
Dyrektor

Bruksela
MARE.D.3/JR

Szanowny Panie, Szanowna Pani,

W lutym 2023 r. w [pakiecie dotyczącym rybołówstwa i oceanów](#) ⁽¹⁾ wezwano zainteresowane strony i państwa członkowskie do współpracy z Komisją Europejską w celu poprawy wdrażania wspólnej polityki rybołówstwa ⁽²⁾ (WPRyb) w perspektywie krótkoterminowej oraz do otwarcia nowego etapu dyskusji między wszystkimi zainteresowanymi stronami z sektora rybołówstwa.

W duchu tego pakietu pragniemy skonsultować się z Państwem w sprawie dwóch konkretnych działań zawartych w komunikacie CFP:

1. Dalszy **rozwój wskaźników społecznych** do wykorzystania w analizie raportów społeczno-ekonomicznych z pomocą Komitetu Naukowego, Technicznego i Ekonomicznego ds.
2. Dyskusje między państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami w celu przygotowania **vademecum na temat przydziału uprawnień do połowów** w celu poprawy przejrzystości, promowania zrównoważonych praktyk w całej UE i wspierania rybaków małoskalowych i przybrzeżnych.

Niniejszy list zawiera informacje na temat obu tych działań i zawiera dwa załączniki, z których każdy zawiera pytania konsultacyjne. Opiera się on na [najnowszym raporcie STECF na temat danych społecznych w rybołówstwie](#), który koncentrował się na 3 uzupełniających się aspektach danych społecznych:

- Krajowe profile rybołówstwa,
- opracowanie dodatkowych wskaźników społecznych i
- analiza odpowiedzi państw członkowskich dotyczących metody przydziału uprawnień do połowów na poziomie krajowym (art. 17 WPRyb).

1. DANE SPOŁECZNE W RYBOŁÓWSTWIE

Jednym z celów rozporządzenia WPRyb jest promowanie zrównoważonego rozwoju społecznego. Zgodnie z art. 2, WPRyb ma na celu "przyczynianie się do odpowiedniego poziomu życia osób zależnych od działalności połowowej, mając na uwadze rybołówstwo przybrzeżne i aspekty społeczno-gospodarcze".

(1) https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/policy/common-fisheries-policy-cfp_en

(2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa

Wymiar społeczny znajduje również odzwierciedlenie w Europejskim Funduszu Morskim, Rybackim i Akwakultury ⁽³⁾ (EMFAF), który udostępnia państwom członkowskim możliwości finansowania w celu wspierania kapitału ludzkiego i umiejętności, przyciągania młodych ludzi do sektora rybołówstwa poprzez działania edukacyjne i komunikacyjne, przyznawania wsparcia na rozpoczęcie działalności młodym rybakom, poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy na statkach rybackich, poprawy równowagi płci (np. promowanie roli kobiet w społecznościach rybackich) oraz ułatwiania stosunków pracy z udziałem wszystkich zainteresowanych stron.

Jak podkreślono w pakiecie, pozostaje wiele wyzwań, aby wzmocnić społeczne aspekty WPRyb. Rybołówstwo w całej Europie przeszło poważne zmiany strukturalne, prowadzące do istotnych konsekwencji społecznych zarówno dla indywidualnych rybaków, jak i dla społeczności rybackich. Aby lepiej zrozumieć tę rzeczywistość, konieczne jest **lepsze gromadzenie i analiza danych społecznych**.

1.1. Trwające prace i kolejne kroki

[Najnowszy raport STECF na temat danych społecznych w rybołówstwie](#) zawiera ważne elementy związane z krajowymi profilami rybołówstwa i rozwojem dodatkowych wskaźników społecznych.

Krajowe profile rybołówstwa mają na celu zebranie istniejących ilościowych i jakościowych danych społecznych dla każdego państwa członkowskiego. Zapewniają one tło historyczne i konkretne informacje kontekstowe oraz podkreślają najistotniejsze aspekty społeczne, instytucjonalne i prawne związane z rybołówstwem w każdym kraju. Jako takie, są one kluczowym narzędziem do zrozumienia szerszego kontekstu społecznego rybołówstwa. Przygotowano trzy wstępne profile (Holandia, Hiszpania i Dania), które posłużyły jako dowód słuszności koncepcji. Obecnie trwają prace nad stworzeniem dodatkowych 9 profili w oparciu o zmieniony szablon i wytyczne ⁽⁴⁾ przedstawione przez STECF w jego sprawozdaniu. Oznacza to, że do końca marca 2024 r. zostanie nimi objętych 12 państw członkowskich: Hiszpania, Portugalia, Dania, Cypr, Francja, Słowenia, Szwecja, Chorwacja, Estonia, Holandia, Włochy i Bułgaria. Na chwilę obecną profile te nie są publicznie dostępne: Komisja planuje udostępnić je wszystkim w 2024 r. (dalsze szczegóły i uzasadnienie znajdują się w pkt 2.1).

Jeśli chodzi o wskaźniki społeczne, STECF przedstawił szczegółową analizę 7 priorytetów polityki określonych przez Komisję jako niezbędne do uchwycenia rzeczywistości społecznej rybaków: stan gry, ocena środków ochrony i zarządzania, zależność, mobilność, wartość niematerialna, wymiana pokoleniowa, zaangażowanie i zgodność. Dla każdego priorytetu STECF przedstawił związane z nim koncepcje społeczne, potencjalne wskaźniki, dostępność danych i metodę ich gromadzenia oraz wymagany poziom szczegółowości danych.

Biorąc pod uwagę szeroki zakres priorytetów politycznych, STECF stwierdził, że lista potencjalnych wskaźników była zbyt obszerna, aby umożliwić eksperckiej grupie roboczej ich operacjonalizację w postaci konkretnych wezwań do przekazania danych ⁽⁵⁾. W związku z tym zasugerował, aby Komisja zaangażowała się w dyskusje z szerszą społecznością zainteresowanych stron **w celu ustalenia priorytetów i określenia najistotniejszych kwestii politycznych**.

Dzięki tym informacjom STECF będzie kontynuował prace nad opracowaniem i włączeniem dodatkowych wskaźników do istniejących połączeń danych.

⁽⁵⁾ Zob. s. 3 [raportu STECF 23-17](#)

-
- (3) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury
- (4) Załącznik 1 do [sprawozdania STECF 23-17](#)

(⁵) Zob. s. 3 [raportu STECF 23-17](#)

Zachęcamy do wyrażenia opinii na temat wyżej wymienionych kwestii. Lista pytań konsultacyjnych dotyczących danych społecznych znajduje się w załączniku 1.

2. VADEMECUM NA TEMAT ARTYKUŁU 17 (PRZYDZIAŁ UPRAWNIEŃ DO POŁOWÓW)

Trzeci element raportu STECF dotyczy przydziału kwot przez państwa członkowskie.

Art. 16 ust. 6 [rozporządzenia \(UE\) nr 1380/2013](#) w sprawie WPRyb stanowi, że *"każde państwo członkowskie decyduje, w jaki sposób przydzielone mu uprawnienia do połowów, które nie podlegają systemowi przekazywalnych koncesji połowowych, mogą być przydzielane statkom pływającym pod jego banderą"* oraz że każde państwo członkowskie *"informuje Komisję o metodzie przydziału"*.

Artykuł 17 tego samego rozporządzenia stanowi, że *"przydzielając dostępne im uprawnienia do połowów, o których mowa w art. 16, państwa członkowskie stosują przejrzyste i obiektywne kryteria, w tym kryteria o charakterze środowiskowym, społecznym i gospodarczym. Stosowane kryteria mogą obejmować między innymi wpływ połowów na środowisko, historię przestrzegania przepisów, wkład w lokalną gospodarkę i historyczne poziomy połowów. W ramach przydzielonych im uprawnień do połowów państwa członkowskie starają się zapewnić zachęty dla statków rybackich stosujących selektywne narzędzia połowowe lub stosujących techniki połowowe o ograniczonym wpływie na środowisko, takie jak mniejsze zużycie energii lub niszczenie siedlisk"*.

W [pakiecie dotyczącym rybołówstwa z lutego 2023 r.](#) Komisja zobowiązała się do współpracy z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami w celu poprawy przejrzystości, promowania zrównoważonych praktyk połowowych i wspierania rybaków małoskalowych i przybrzeżnych poprzez vademecum istniejących praktyk w zakresie przydziału uprawnień do połowów.

2.1. W sprawie przejrzystości systemu przydziału uprawnień do połowów

W marcu 2016 r., maju 2020 r., styczniu 2022 r. i lipcu 2023 r. Komisja wysłała kwestionariusze do wszystkich państw członkowskich w celu zebrania informacji na temat stosowanych przez nie metod alokacji. Zebrane odpowiedzi zostały następnie przeanalizowane przez STECF. W [swoim najnowszym sprawozdaniu](#) ekspercka grupa robocza STECF ds. danych społecznych stwierdziła, że *"stopień kompletności treści odpowiedzi państw członkowskich był jednak trudny do oceny, między innymi ze względu na brak punktu odniesienia"* ⁽⁶⁾. Aby rozwiązać tę kwestię, STECF zaleca, aby *"opis przydziału uprawnień do połowów, w tym wdrożenie art. 17, został uwzględniony w krajowych profilach rybołówstwa"* ⁽⁷⁾. Przyczyniłoby się to do ustanowienia poziomu bazowego informacji, w odniesieniu do którego przyszłe prace STECF mogłyby ocenić kompletność informacji przekazywanych Komisji przez państwa członkowskie na temat wdrażania art. 17.

Jak wskazano w pkt 1.1 powyżej, do kwietnia 2024 r. opracowanych zostanie 12 krajowych profili rybołówstwa. Po przeglądzie i zatwierdzeniu przez STECF, Komisja Europejska planuje opublikować te profile na stronie internetowej JRC jesienią 2024 roku. Upublicznienie krajowych profili rybołówstwa umożliwi wszystkim zainteresowanym stronom dostęp do krajowych profili rybołówstwa i ich zrozumienie.

(6) Zob. s. 74 [raportu STECF 23-17](#)

(7) Zob. s. 4 [raportu STECF 23-17](#)

systemy przydziału uprawnień do połowów, **poprawiając** w ten sposób **przejrzystość art. 17 WPRyb**, zgodnie ze zobowiązaniem podjętym w pakiecie dotyczącym rybołówstwa i oceanów.

2.2. Na temat treści vademecum

STECF przedstawił analizę najnowszego zestawu odpowiedzi udzielonych przez państwa członkowskie w sprawie stosowania art. 17 na szczeblu krajowym. W analizie tej zebrano i wyszczególniono listę nowych praktyk oraz zidentyfikowano szereg nierozwiązanych przeszkód, w tym definicję uprawnień do połowów.

STECF zauważył, że chociaż wszystkie przybrzeżne państwa członkowskie udzieliły odpowiedzi na kwestionariusz 2023, *"istnieje wiele interpretacji terminu "uprawnienia do połowów", od TAC i kwot po limity nakładu połowowego oraz przydziały przestrzenne i czasowe. Definicja uprawnień do połowów powinna być lepiej sprecyzowana [...], ponieważ ma ona duży wpływ na ilość dostarczanych informacji (np. w Morzu Śródziemnym istnieje znaczna większość stad, które nie podlegają kwotom). Zbyt wąska definicja uprawnień do połowów może spowodować, że niektóre istotne informacje nie zostaną dostarczone."* ()⁸

Obejmuje to również państwa członkowskie, które przydzielają swoje uprawnienia do połowów w ramach systemu przekazywalnych koncesji połowowych (TFC). Chociaż nie są one objęte art. 17, *"mogą jednak opisać kryteria stosowane do pierwotnego przydziału praw (państwo dla OP/firm/osób fizycznych), nawet jeśli dane dotyczące wtórnego przydziału (np. za pośrednictwem rynku) nie są znane"*. ()⁹

Biorąc pod uwagę prace i wnioski STECF, możemy rozważyć opcje, w tym możliwości posiadania następujących elementów w vademecum dotyczącym przydziału uprawnień do połowów:

- A. Ogólne tło i kontekst
- B. Wymogi prawne dotyczące przejrzystości i obiektywizmu
- C. Wyjaśnienie/ilustracja znaczenia uprawnień do połowów
- D. Istniejące praktyki przydzielania uprawnień do połowów w oparciu o kryteria społeczne
- E. Istniejące praktyki przydzielania uprawnień do połowów w oparciu o kryteria środowiskowe

Zachęcamy do zgłaszania uwag dotyczących powyższych kwestii. Lista pytań konsultacyjnych dotyczących vademecum na temat artykułu 17 WPRyb znajduje się w załączniku 2.

Twoja opinia na te ważne tematy jest niezbędna, gdy idziemy naprzód, aby wzmocnić społeczny wymiar rybołówstwa. Twoja wiedza na temat sektora i kontekstu krajowego pomoże nam dopracować narzędzia, które obecnie opracowujemy, aby informować o naszych decyzjach politycznych.

Odpowiedzi na oba lub tylko jedno z zadań można przysyłać do 15 kwietnia na następujący adres e-mail: mare-d3@ec.europa.eu.

(8) Patrz str. 3 [Raport STECF 23-17](#)

(9) Patrz str. 3 [Raport STECF 23-17](#)

W razie pytań prosimy o kontakt z Joan Roussoulière-Azzam.

Z poważaniem,

Stylios MITOLIDIS

Kontakt:

Joan Roussoulière-Azzam, specjalista ds. polityki (joan.roussouliere-azzam@ec.europa.eu)

Załącznik 1 - Pytania dotyczące polityki w
zakresie wskaźników społecznych Załącznik 2
- Pytania dotyczące polityki w zakresie art. 17

ZALĄCZNIK 1: DANE SPOŁECZNE W RYBOŁÓWSTWIE

Gromadzenie danych do obliczania wskaźników społecznych dla floty rybackiej UE, akwakultury i przemysłu przetwórstwa rybnego jest wymagane zgodnie z ramami gromadzenia danych (10). Wieloletni program gromadzenia danych (EU MAP) (11) określa, które zmienne społeczne mają być gromadzone co trzy lata (12). Dane te są gromadzone od 2018 r. w ramach corocznego zaproszenia do składania danych gospodarczych.

Ponieważ głównym celem jest zatrudnienie, obecnie gromadzone dane oferują krytyczny, choć ograniczony wgląd w społeczne skutki środków politycznych. Aby lepiej zrozumieć kontekst społeczny społeczności rybackich, potrzebne są dodatkowe dane społeczne. Aby zdecydować, jakiego rodzaju dodatkowe dane należy gromadzić, DG MARE opracowała listę obszarów polityki, którymi należy się zająć. Zebrane dane dostarczyłyby dowodów ilościowych lub jakościowych w tych obszarach w celu kształtowania polityki. Obszary te zostały zidentyfikowane po wewnętrznych konsultacjach w DG MARE i dyskusjach z innymi Dyrekcjami Generalnymi pracującymi nad danymi społecznymi.

Pytania dotyczące danych społecznościowych

1. Patrząc na poniższą listę, czy mógłbyś wskazać, które z obszarów polityki powinny być traktowane priorytetowo?
2. Patrząc na poniższą listę, czy możesz wskazać, czy brakuje jakiegoś obszaru/aspektu?

Lista obszarów polityki

A. Stan gry:

- a. Aktualna sytuacja społeczno-ekonomiczna rybaków (warunki pracy, bezpieczeństwo, rodzaj i liczba umów w ciągu roku, dobre samopoczucie, szkolenia i umiejętności, pozycja społeczna w społeczeństwie, dochód, rodzaj zatrudnienia, wiek, płeć itp.)
- b. Porównanie sytuacji z innymi sektorami (pod względem niebezpieczeństwa, trudności itp.)
- c. Poziom świadomości kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem (środowiskowym, społecznym, gospodarczym)
- d. Warunki pracy pracowników spoza UE na statkach UE prowadzących połowy poza wodami UE (równe traktowanie, równe szkolenia/umiejętności itp.)

B. Ocena środków zarządzania:

- a. Wpływ środków ochronnych UE na społeczności rybackie pod względem zatrudnienia, warunków pracy i potencjału konfliktów społecznych

C. Zależność:

- a. Wrażliwość rybaków (płace, umowy, ubezpieczenie społeczne, emerytura, przewidywalność otoczenia biznesowego, sytuacja finansowa, bezpieczeństwo pracy itp.)
- b. Poziom adaptacji do bieżących zmian (struktura biznesowa, poliwalencja, w tym inne działania niezwiązane z rybołówstwem, szkolenia i umiejętności, czas zamieszkania (np. gotowość do zaakceptowania przeprowadzki), rytm pracy)

c. Wpływ zatrudnienia rybaków zagranicznych (z UE i spoza UE) na społeczności rybackie

-
- (10) [Rozporządzenie \(UE\) 2017/1004](#) w sprawie ustanowienia unijnych ram gromadzenia danych, zarządzania nimi i ich wykorzystywania w sektorze rybołówstwa oraz w sprawie wspierania doradztwa naukowego w zakresie WPRyb
- (11) Decyzje (UE) [2021/1167](#) i [2021/1168](#)
- (12) Zmienne społeczne gromadzone w EU MAP: zatrudnienie według płci, zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy (EPC) według płci, praca nieodpłatna według płci, zatrudnienie według wieku, zatrudnienie według poziomu wykształcenia, zatrudnienie według narodowości, zatrudnienie według statusu zatrudnienia, całkowite krajowe EPC.

- D. Mobilność:
 - a. Liczba rybaków, którzy próbowali pracować we flocie innego kraju UE, ale nie mogli (związek z wzajemnym uznawaniem, szkoleniami)
- E. Wartość niematerialna:
 - a. Postrzegane historyczne i kulturowe znaczenie społeczności rybackiej w UE przez różne kategorie ludności
- F. Odnowienie generacji:
 - a. Atrakcyjność zawodu dla młodego pokolenia (warunki pracy i bezpieczeństwo dla mężczyzn i kobiet, szkolenia i umiejętności, bezpieczeństwo, dochody, ubezpieczenie społeczne, emerytura, godziny pracy, czas spędzany poza domem, rodzaj zatrudnienia (samozatrudnienie, pełny etat, niepełny etat itp.), poziom profesjonalizacji, wykorzystanie IT/technologii, uwzględnienie kwestii środowiskowych itp.)
 - b. Liczba rybaków, którzy "porzucili" lub zaprzestali działalności rodzinnej oraz powody (bezpieczeństwo, dochody, trudności, sama rodzina nie chce, aby kontynuowali działalność).
- G. Zaangażowanie i zgodność:
 - a. Poziom zaangażowania społeczności rybackich (poprzez organy przedstawicielskie)
 - b. Rodzaj reprezentacji w lokalnych/krajowych organach decyzyjnych
 - c. Rola organizacji producentów i stowarzyszeń rybackich
 - d. Postrzegana rola i wpływ tych organizacji i stowarzyszeń na decyzje dotyczące zarządzania rybołówstwem
 - e. Wpływ społeczności rybackich na przestrzeganie przepisów

ZAŁĄCZNIK 2: VADEMECUM NA TEMAT ARTYKUŁU 17 (PRZYDZIAŁ UPRAWNIEŃ DO POŁOWÓW)

W oparciu o kwestie przedstawione w liście, chcielibyśmy uzyskać Twoją opinię na temat następujących aspektów.

Pytania dotyczące vademecum

1. W odniesieniu do sugerowanego projektu treści vademecum przedstawionego w części 2.2:
 - a. Czy zgadzasz się z elementami, które należy uwzględnić?
 - b. Czy masz dodatkowe sugestie dotyczące treści?
 - c. Czy masz uwagi dotyczące którejs z sekcji (A, B, C, D lub E)?
2. W sekcji 4.5 raportu STECF EWG 23-17 wskazano kilka nowych sposobów przydzielania uprawnień do połowów.
 - a. Co sądzisz o zidentyfikowanych unikalnych praktykach?
 - b. Czy mogą one być szerzej stosowane w przyszłości?
 - c. Jak/kiedy można je wprowadzić?
3. Czy mają Państwo uwagi na temat wykorzystania publikacji krajowych profili rybackich jako środka poprawy przejrzystości stosowania art. 17 przez państwa członkowskie (zob. pkt 2.1)? Czy uważasz, że przejrzystość można osiągnąć w inny sposób?
4. Czy chciałbyś wziąć udział w warsztatach, podczas których niektóre z tych różnych praktyk zostaną opisane bardziej szczegółowo?